

Kritikák érték az elmúlt hetekben a gázipari Műszaki Biztonsági Szabályzat (MBSZ) legutóbbi módosítását. Ha a kritika építő jellegű és nem csak a szakma bizonyos rétegének üzleti érdekeit tükrözi, amelyek esetenként a gázfelhasználók érdekeivel is ellentétesek, akkor természetesen el kell fogadni.

A Magyar Épületgépészek Szövetsége, mint az MBSZ „karbantartását” és korszerűsítését végző Gázipari Műszaki Szakbizottság egyik tagja, minden észrevételt, javaslatot köszönettel fogad, de a véleményeket csak alapos szakmai, elsősorban a műszaki-biztonsági szempontok és a hatályos jogszabályok figyelembevételével kialakított értékelés alapján építi be a soron következő előterjesztésébe. A MÉGSZ elnöksége ugyanakkor nem tekinti építő jellegűnek az Első Magyar Kéményszövetség (EMKÉSZ) napokban nyilvánosságra került kritikáját, mert az vagy tájékozatlanságból eredő vagy szándékos csúsztatással magyarázott álláspontokat tartalmaz.

Az EMKÉSZ legfontosabb sérelme, hogy az MBSZ diszkriminatív az ún. „független” kéménygyártókkal szemben, mert termékeiket csak olyan zárt égésterű gázkészülékekkel engedi összeépíteni, amelyek rendelkeznek a CEN/TR 1749 szabvány szerinti C₆ tanúsítással. Álláspontunk szerint ebből a szempontból nem az MBSZ diszkriminatív. Diszkriminatívnak esetenként az a gázkészülékgyártó lenne nevezhető, amelyik a készülékét – nyilvánvaló sajátos üzleti érdekéből – C

⁶
típusú beépítésre nem tanúsíttatja, azért, hogy az kizárólag a készülékének részeként tanúsított égéstermék elvezető rendszerekkel legyen telepíthető. A készülékgyártónak azonban ehhez joga van, ez versenyjog szerint nem diszkriminatív. Az ilyen készülékek nem telepíthetők független égéstermék elvezetővel, mert ezt a GAD és vele a 22/1998. IKIM rendelet is tiltja, az így üzemelő berendezésekre a felelős gázkészülékgyártó sem vállal felelősséget.

(Megjegyezzük, hogy az egyes gyártók által felmutatott, néhai ATB-k, jogilag soha sem helyettesíthették a gázkészülék eredeti tanúsítójának igazolását, akkor sem, ha szóban forgó égéstermék elvezető műszakilag valóban nem volt kifogásolható.)

Kritikája további indokának tartja az EMKÉSZ, hogy az „együtt tanúsítás” ténye a szerelés helyszínén általában nem állapítható meg. Nos, ha a készülék gyártója nem gondoskodott az égéstermék-elvezető rendszer elemeinek megfelelő azonosíthatóságáról, akkor azok nem is tekinthetők a gázkészülékkel együtt tanúsított elemeknek, azaz a gázkészülék részeinek. Ilyen esetben a berendezés jogilag csak akkor helyezhető üzembe, ha egyrészt a gázkészülék rendelkezik C₆ tanúsítással, másrészt az égéstermék elvezető rendszerről, mint építési termékről, annak gyártója a CPR rendeletnek megfelelő teljesítményigazolást kiállította.

Mindezeket túl a ma hatályos 11/2013. NGM rendelet, melynek melléklete az MBSZ, enyhítette a korábbi változat korlátozó feltételeit, mert az egyszerűsített készülékcsere eljárás keretében is lehetővé tette a „független kéménygyártók” termékeinek alkalmazását, ha azok megfelelnek a rendeletben közzétett műszaki követelményeknek. Ennek az EMKÉSZ akár

örülhetne is, még úgy is, hogy a gázkészülék C₆ tanúsítása továbbra is követelmény. Ez legyen a gázkészülékgyártók gondja!

A témában lényegesen józanabb kritikák hallhatók, olvashatók a kéményseprő tevékenységet ellátók képviselőitől. A szolgáltatással kapcsolatosan az utóbbi időben történt átszervezések sokukat lehetetlen helyzetbe hozták. Egyre több feladattal terhelik őket az új jogszabályok – igaz, hogy ezek jórészt az ő saját kezdeményezésükre kerültek be a rendeletekbe. Helyzetüket súlyosbítja a kötelező kéményellenőrzés tervezett 2 évre történő ritkítása is, ami számukra a piac szűkítését jelenti, holott ez, nem földgáztüzelésű berendezések esetében műszaki-biztonsági okokból indokolt lenne.

A földgáztüzelés területét egyértelmű jogszabályok szabályozzák, eszerint a gázkészülékek szerelését, üzembe helyezését, ellenőrzését, karbantartását kizárólag az arra jogosultságot szerzett szakemberek végezhetik, a csupán kéményseprő képesítéssel rendelkezők viszont nem. A gázkészülékek időszakos ellenőrzése, beleértve a velük együtt tanúsított, azok részét képező égéstermék elvezetőket is, tehát – az üzemeltető megrendelésére – a gázszerelő-karbantartók feladata. A munka megrendelése az üzemeltető jogszabályi kötelessége, az elvégzett munkáért azonban a karbantartó tartozik teljes körű felelősséggel. A nem a gázkészülék részét képező égéstermék elvezetők, vagy az égéstermék elvezetők azon szakaszai, amelyek nem a gázkészülék részei (ezek általában épületszerkezeti elemek), továbbra is a kötelező kéményseprő szolgáltatás hatáskörébe tartoznak. A rendszeres karbantartás minden fázisának van tehát a gáztüzelő berendezések esetében is felelőse: az üzemeltető, a készülék karbantartója és a nem a gázkészülék részét képező elemekre vonatkozóan a kéményseprő tevékenységet ellátó szolgáltató. Amennyiben minden szereplő felelősen eleget tesz a kötelezettségének, akkor a felhasználó nem kerülhet veszélyeztetett helyzetbe, mint azt egyesek vizionálják.

A tevékenységi terület határait egyértelműen szabályozza az építésitemék-rendelet (CPR), azaz, ami építési termék, annak ellenőrzése a kéményseprő tevékenységet ellátó szolgáltató feladata. A gázkészülék és az annak részeként tanúsított égéstermék elvezető azonban nem építési termék, rá a gázkészülék irányelvek (GAD) vonatkoznak, ahogyan azt a 22/1998.IKIM rendelet is szabályozza.

Ez nem jelenti azt, hogy a felelős gázszerelő bizonyos vizsgálatokra nem kérhet föl – díj ellenében – kéményseprőt vagy kéményszerelőt. Ilyen eset lehet pl. az égéstermék elvezető tömörségének ellenőrzése, ha erre a gázszerelő nem felkészült, vagy pl. az eredetileg kéménynek használt épületszerkezet előzetes vizsgálata, ha azt a gázkészülék részét képező égéstermék elvezető részére tervezik igénybe venni.

Mindenképpen kerülni kell, hogy a felelős gázszerelő által elvégzett karbantartást követően az ő munkáját még egy kéményseprő is ellenőrizze. Szakmaiatlan és fölösleges. Az viszont nagyon fontos lenne, hogy kéményseprő szolgáltató az időszakos sormunka keretében, legalább két évente ellenőrizze, hogy a gázkészülék és annak részét képező égéstermék-elvezető időszakos karbantartását az üzemeltető elvégeztette-e. Ha az ezt bizonyító jegyzőkönyvet az üzemeltető nem tudja felmutatni, akkor a kéményseprőnek joga és kötelessége legyen az ennek megfelelő intézkedésre. (A lakossági területen 10 évenként kötelező műszaki-biztonsági felülvizsgálat elvégzésének tervezett ellenőrzése nem elegendő, mert a 10 év alatt a rendszeres karbantartás hiányában életveszélyes helyzetek alakulhatnak ki.)

A Magyar Épületgépészek Szövetségének elnöksége a kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó törvény készülő végrehajtási rendeletéhez, az MMK Épületgépész Tagozatával együttműködve a fentieknek megfelelő kiegészítést kérte a jogalkotótól.

A kéményseprő-ipari tevékenységet és a gázfelhasználói berendezések létesítését és üzemeltetését szabályozó jogszabályok kétségtelen ellentmondásai egyedül a szakmán belüli vitákkal nem oldhatók fel. Ideje lenne, hogy az illetékes minisztériumok, egymással is egyeztetett, a szakma teljes érintett körének bevonásával megfogalmazott megoldást találjanak. Lehetőleg olyan megoldást, ami nem ütközik az EU-rendeletekkel, de más hazai jogszabállyal sem és ami a legfontosabb, a felhasználók biztonságát szolgálja, ne csak egyes szereplők piaci érdekeit. Ilyen megoldások már léteznek az EU tagországok nagy többségében.

2016. május, MÉGSZ-elnökség